

آشنايے با برنامہ نویسی

برنامه نویسی

راهی برای **دستور دادن** به کامپیوتر/ماشین برای:

انجام وظایف مختلف

حل مساله ها با کامپیوتر

خودکار کردن کارهای ساده و تکراری

و ...

برنامہ نویسی

دو تا عدد 3 و 4 رو باہم جمع کن و نمایش بدہ!

زبان برنامہ نویسی

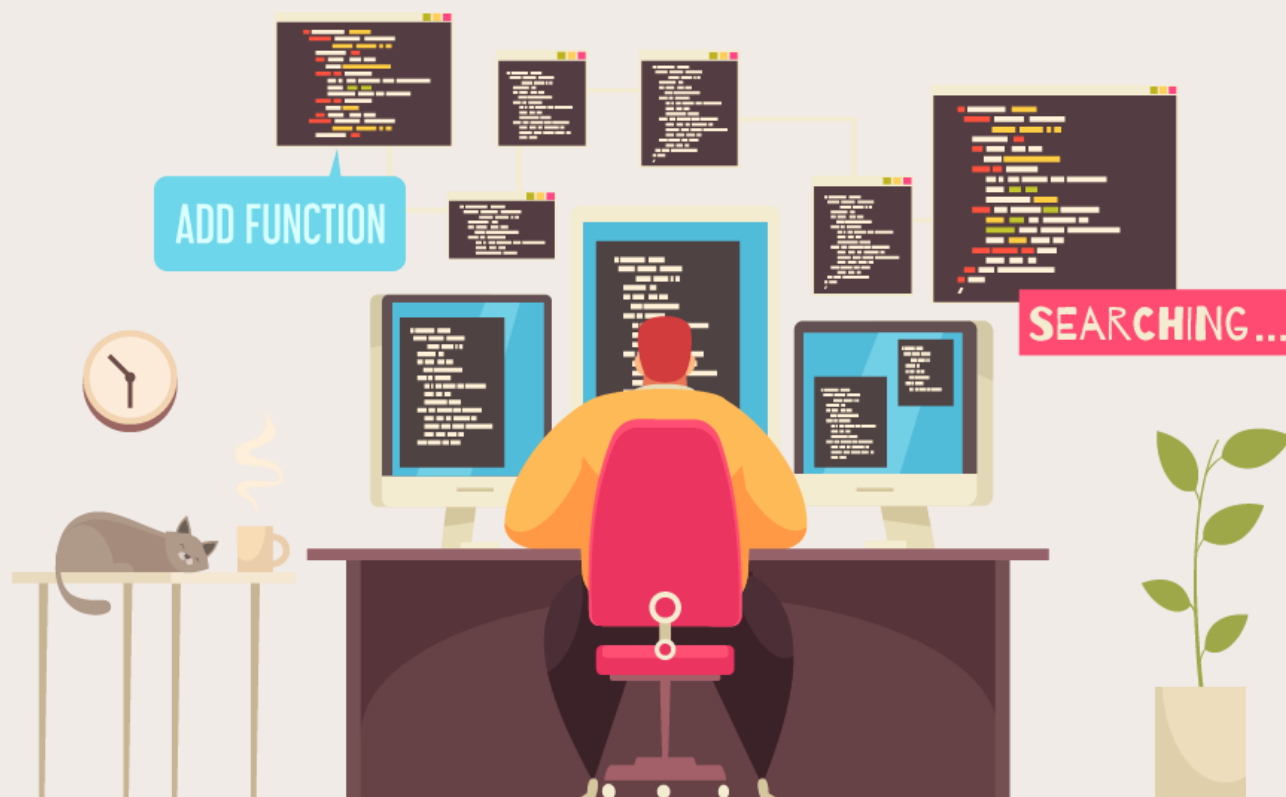
زبان برنامہ نویسی

زبان راہ برقراری ارتباط میان انسان ها

زبان برنامه نویسی

زبان برنامه نویسی راه برقراری ارتباط میان انسان و رایانه

A word cloud featuring various computer science and programming terms. The words are arranged in a dense, overlapping manner, with some appearing in larger, bolder fonts than others. The colors are primarily white and light blue, set against a dark background. The words include: Java, Computer Science, python, swift, Android, C++, C, JavaScript, Technology, ANDROID, SWIFT, PYTHON, JAVASCRIPT, and others. The overall composition is a collage of digital-related vocabulary.

زبان برنامه نویسی

زبان برنامه نویسی

دو تا عدد 3 و 4 رو باهم جمع کن و نمایش بده!

Command Window

```
>> a = 3;
```

```
>> b = 4;
```

```
>> c = a + b;
```

```
>> disp(c)
```

```
c =
```

```
7
```


تعام!

فرآیند برنامہ نویسی

فرآیند برنامه نویسی

برنامه‌ای بنویسید که جواب‌های حقیقی معادله $ax^2 + bx + c = 0$ را پیدا و چاپ کند.

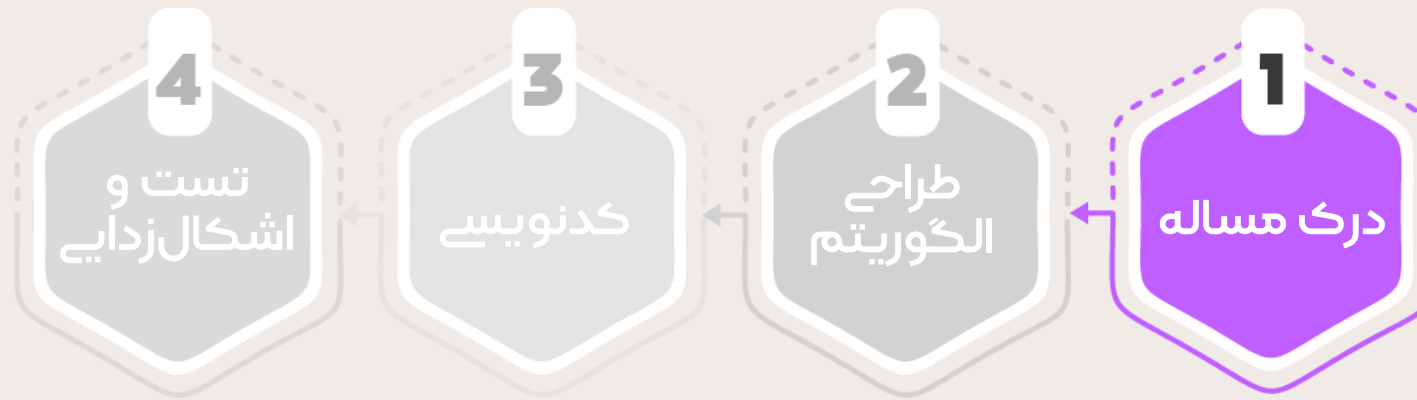

فرآیند برنامه نویسی

برای حل یک مساله با برنامه نویسی چه مراحل باید طی شود؟

فرآیند برنامه نویسی -> درک مساله

فرآیند برنامه نویسی -> درک مساله

چند سوال مهم برای درک هر مساله ای:

هدف از حل این مساله چیست؟

ورودی ها چیست؟

خروجی چیست؟

می توانید روی کاغذ مساله را حل کنید؟

و بسیاری از سوالات بسیار بسیار مهم دیگر!

فرآیند برنامه نویسی -> درک مساله

مثلا درمورد مساله $ax^2 + bx + c = 0$:

هدف از حل این مساله چیست؟

یافتن ریشه های معادله درجه دوم

ورودی ها چیست؟

ضرایب a ، b و c

خروجی چیست؟

ریشه های معادله

می توانید روی کاغذ مساله را حل کنید؟

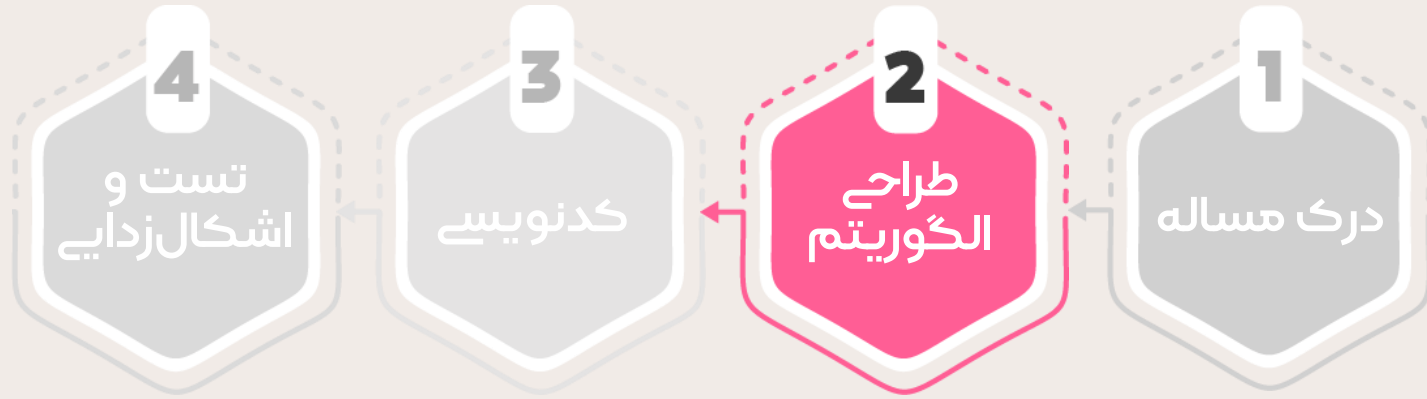
بله ☺

$$ax^2 + bx + c = 0 \rightarrow \Delta = b^2 - 4ac \rightarrow \begin{cases} \Delta = 0 \rightarrow x = -\frac{b}{2a} \\ \Delta < 0 \rightarrow ?! \\ \Delta > 0 \rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} \end{cases}$$

فرآیند برنامه نویسی - > طراحی الگوریتم

فرآیند برنامه نویسی -> طراحی الگوریتم

الگوریتم یعنی چه؟

پروسه انجام یک کار همراه با جزئیات هر مرحله

فرآیند برنامه نویسی -> طراحی الگوریتم

مرتب کردن براساس قد

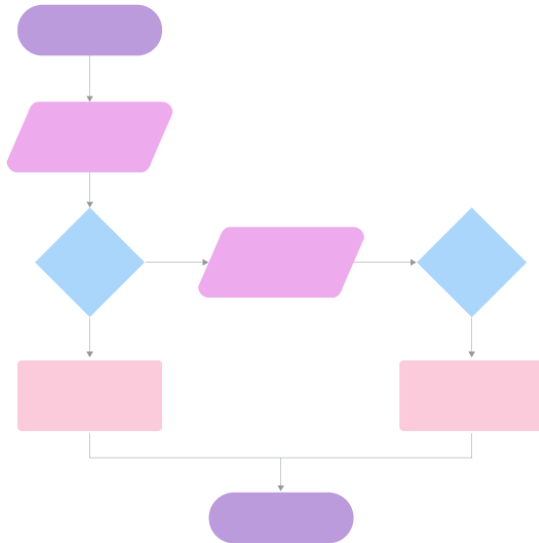
فرآیند برنامه نویسی -> طراحی الگوریتم

انواع روش بیان الگوریتم:

با متن
(فارسی/انگلیسی)

1. Choose the number of clusters(K) and obtain the data points
2. Place the centroids $c_1, c_2, \dots, c_k$ randomly
3. Repeat steps 4 and 5 until convergence or until the end of a fixed number of iterations
4. for each data point x_i :
  - find the nearest centroid($c_1, c_2 \dots c_k$)
  - assign the point to that cluster
5. for each cluster $j = 1..k$
  - new centroid = mean of all points assigned to that cluster
6. End

فلوچارت
(Flowchart)

فرآیند برنامه نویسی -> طراحی الگوریتم

برگردیم به معادله درجه دوم و طراحی الگوریتم آن:

شروع

ضرایب a ، b و c را از ورودی دریافت کن.

مقدار Δ را حساب کن. اگر:

$\Delta > 0$ آنگاه از رابطه روبرو برای یافتن ریشه‌ها استفاده کن. $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

$\Delta = 0$ آنگاه از رابطه روبرو برای یافتن ریشه‌ها استفاده کن. $x = -\frac{b}{2a}$

$\Delta < 0$ آنگاه ریشه حقیقی ندارد!

چاپ نتیجه

پایان

فرآیند برنامه نویسی - > کدنویسی

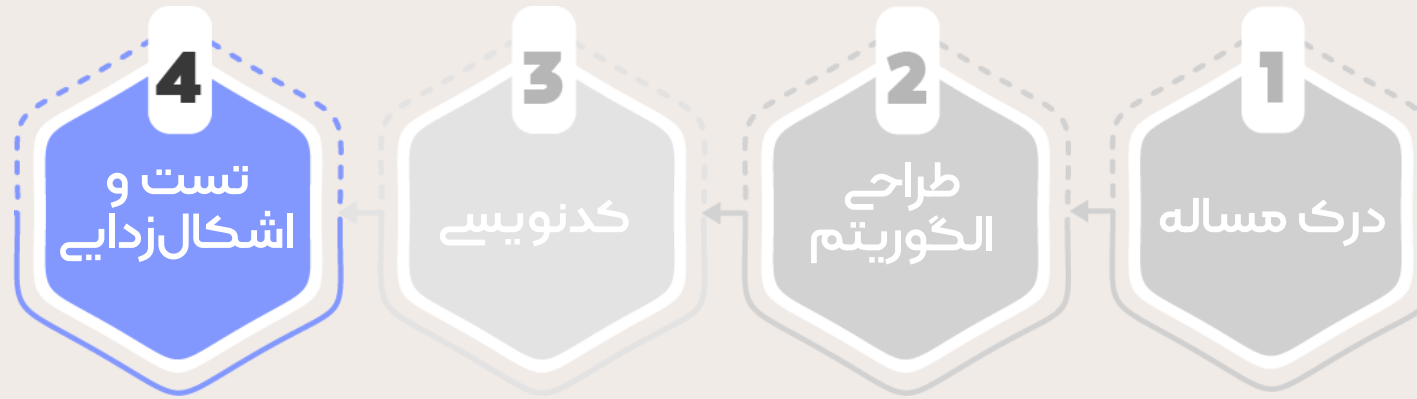
فرآیند برنامه نویسی -> کدنویسی

و حالا کدنویسی معادله درجه دوم:

```
1 a = 4;
2 b = 1;
3 c = -2;
4
5 delta = b^2 - 4*a*c;
6
7 if delta >= 0
8     x1 = (-b + sqrt(delta))/(2*a);
9     x2 = (-b - sqrt(delta))/(2*a);
10    disp([x1, x2])
11 elseif delta == 0
12     x = b/(2*a);
13     disp(x)
14 else
15     disp('No real roots!')
16 end
```


فرآیند برنامه نویسی -> تست و اشکال زدایی

فرآیند برنامه نویسی -> تست و اشکال زدایی

■ **تست و اشکال زدایی** دو مرحله جدا از هم

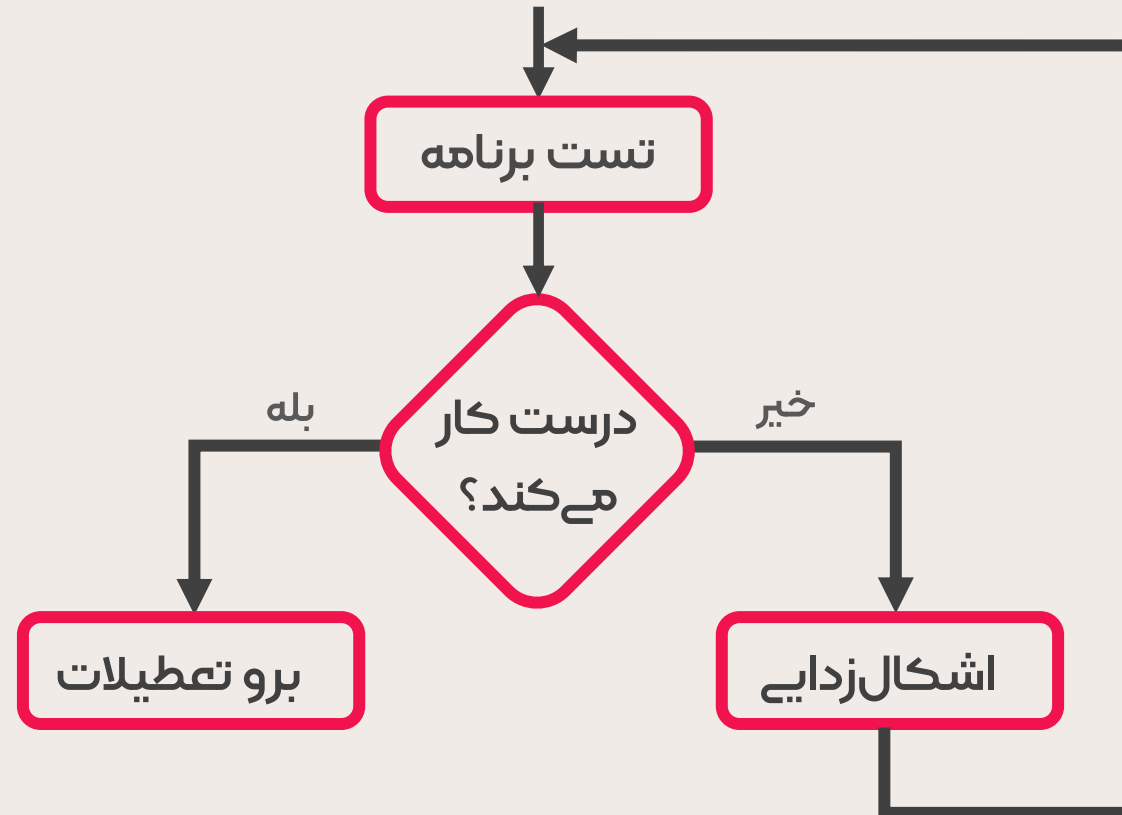
■ **تست:** برنامه را تست می کنیم تا از عملکرد آن آگاه شویم!

■ **اشکال زدایی یا دیباگ:** یافتن اشکالات کد/برنامه و رفع آنها

فرآیند برنامه نویسی -> تست و اشکال زدایی

فرآیند تست و دیباگ:

فرآیند برنامه نویسی -> تست و دیباگ

بازهم مساله معادله درجه دوم:

ابتدا تست

متاسفانه باگ دارد!

پس دیباگ

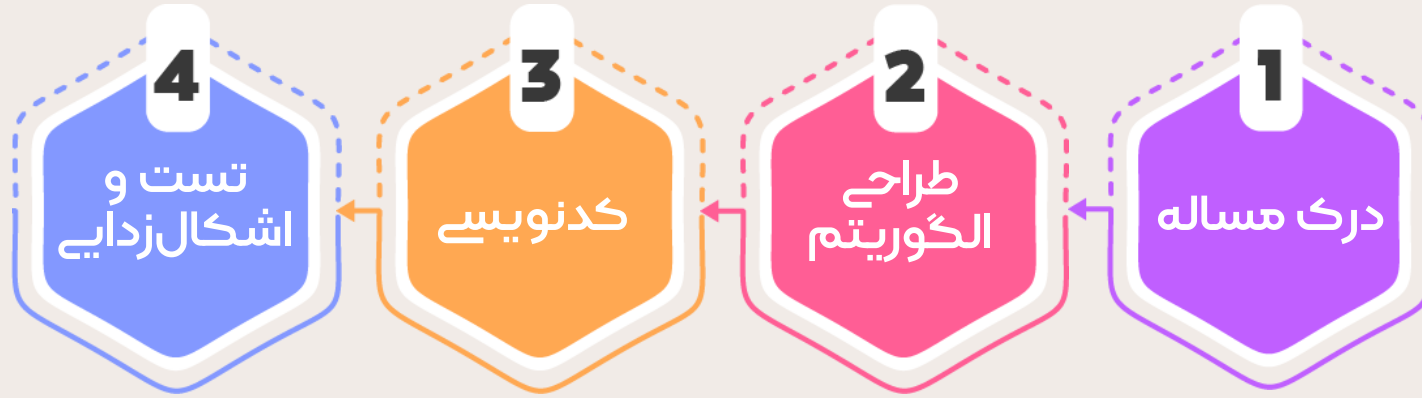
```
1 a = 4;
2 b = 1;
3 c = -2;
4
5 delta = b^2 - 4*a*c;
6
7 if delta >= 0
8     x1 = (-b + sqrt(delta))/(2*a);
9     x2 = (-b - sqrt(delta))/(2*a);
10    disp([x1, x2])
11 elseif delta == 0
12     x = -b/(2*a);
13     disp(x)
14 else
15     disp('No real roots!')
16 end
```


تعام!

نکته مهم!

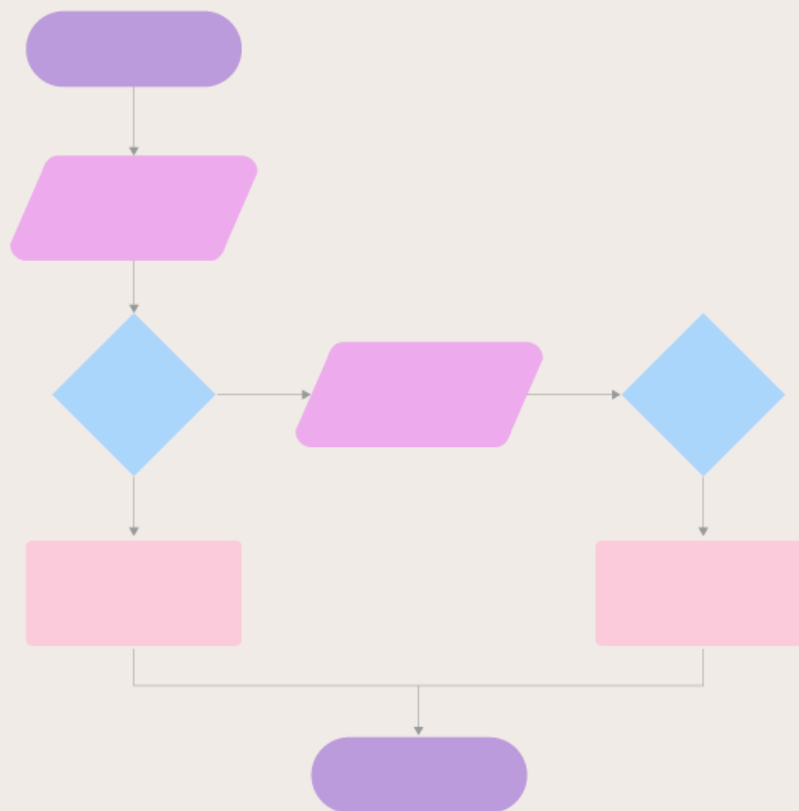
فرآیند برنامه نویسی

فلوچارت

فلوچارت

■ دیاگرام یک پروسه یا فرآیند

فلوچارت

نمادهای مهم در فلوچارت:

علامت شروع و پایان

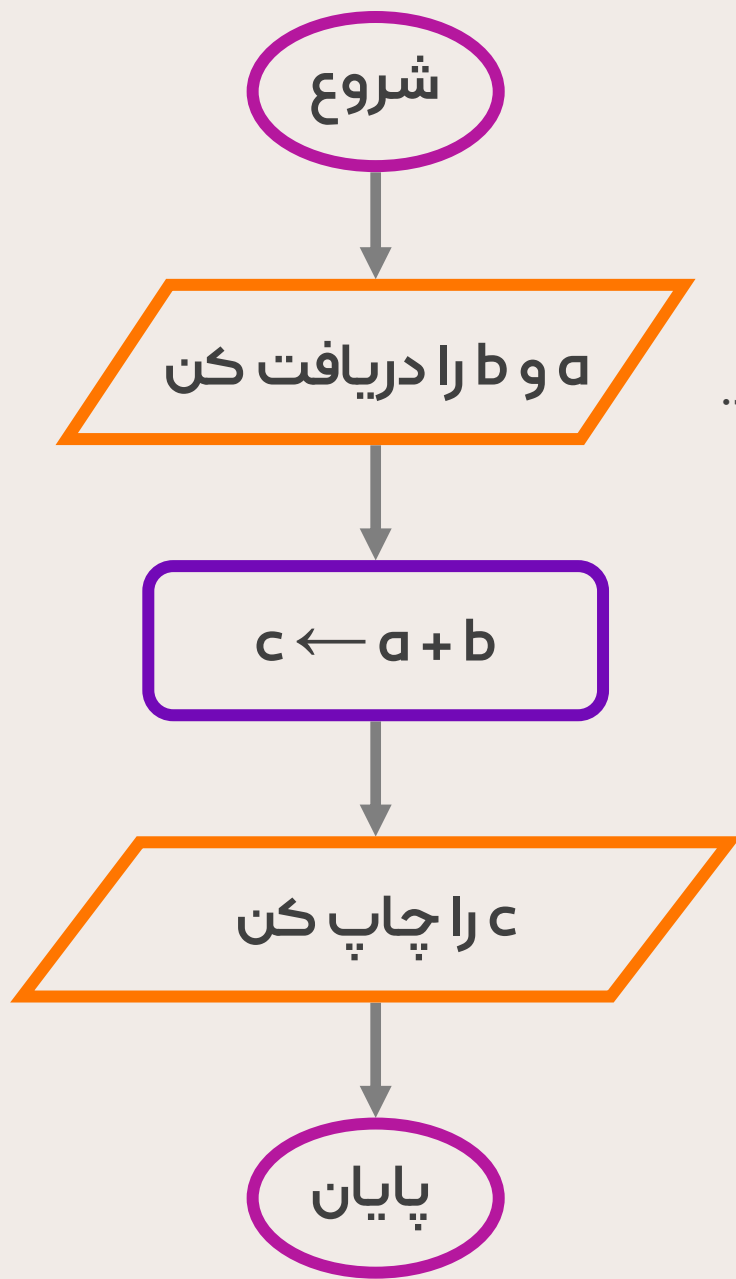
دریافت ورودی یا چاپ خروجی

محاسبات (پروسه)

...

فلوچارت

مثال 1: الگوریتمی بنویسید که جمع دو عدد را محاسبه کند.

شروع

اعداد a و b را از ورودی دریافت کن.

اعداد a و b را باهم جمع کن و در c ذخیره کن.

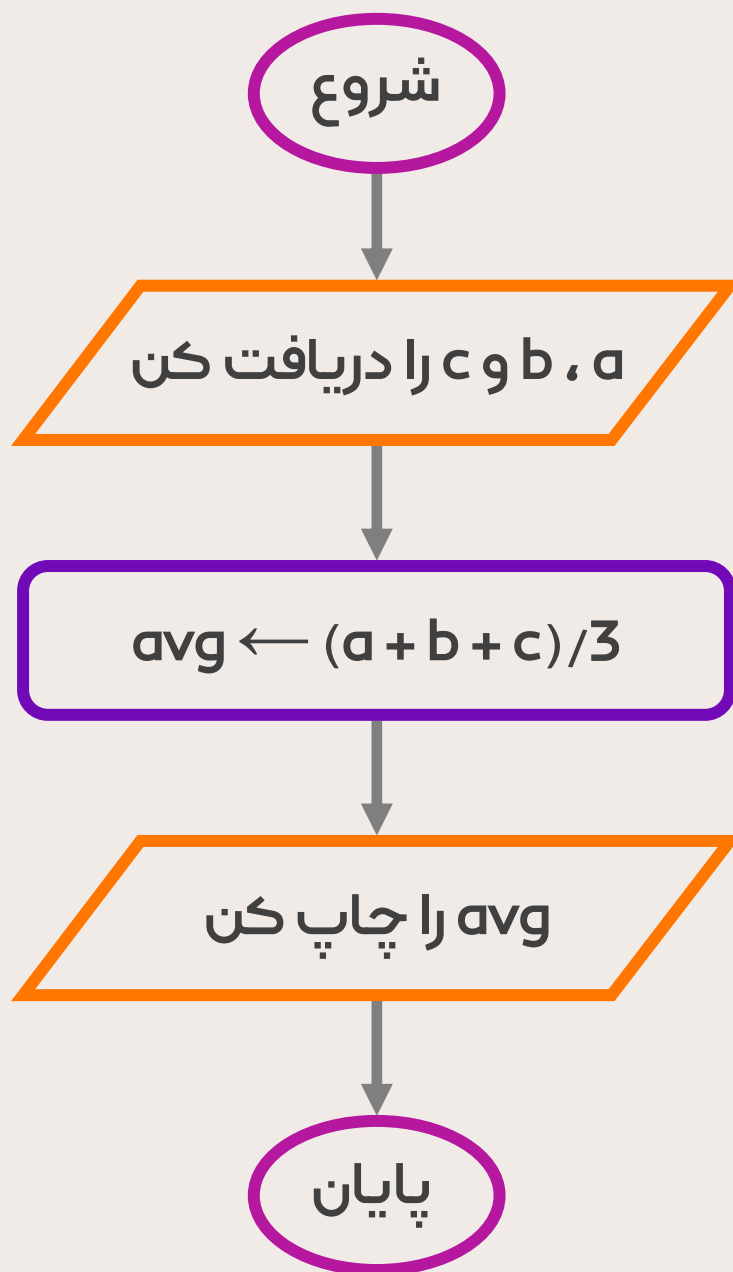
c را به عنوان خروجی نمایش بده.

پایان

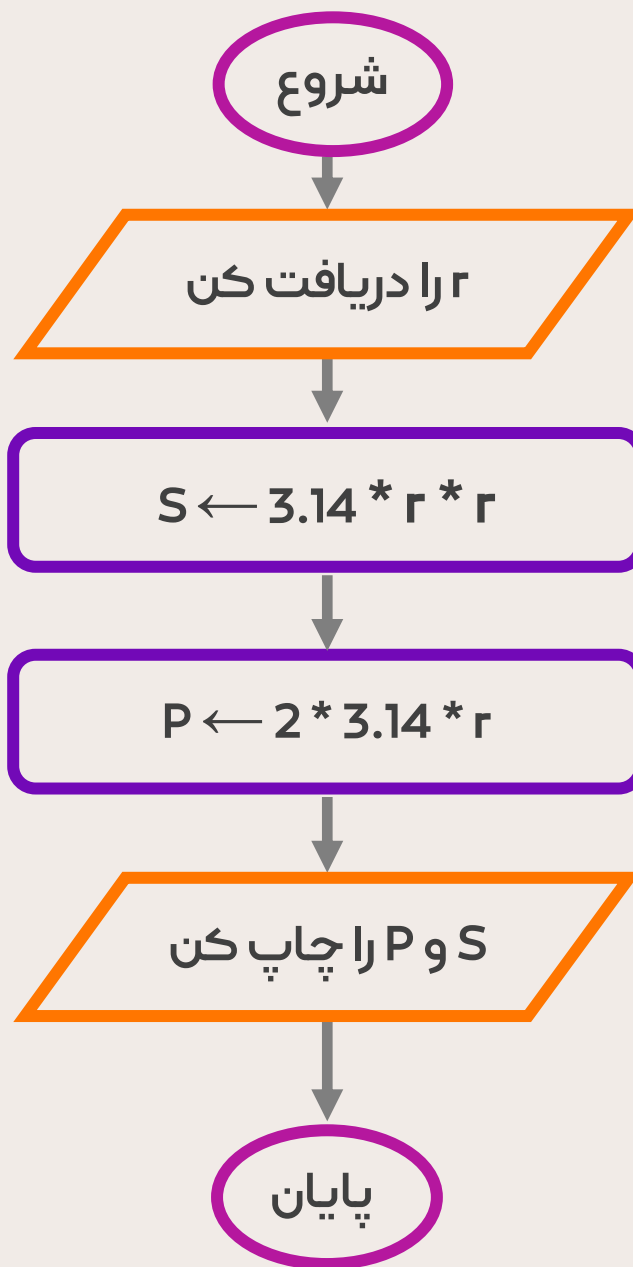

فلوچارت

مثال 2: الگوریتمی بنویسید که سه عدد را دریافت و میانگین آنها را محاسبه کند.

فلوچارت

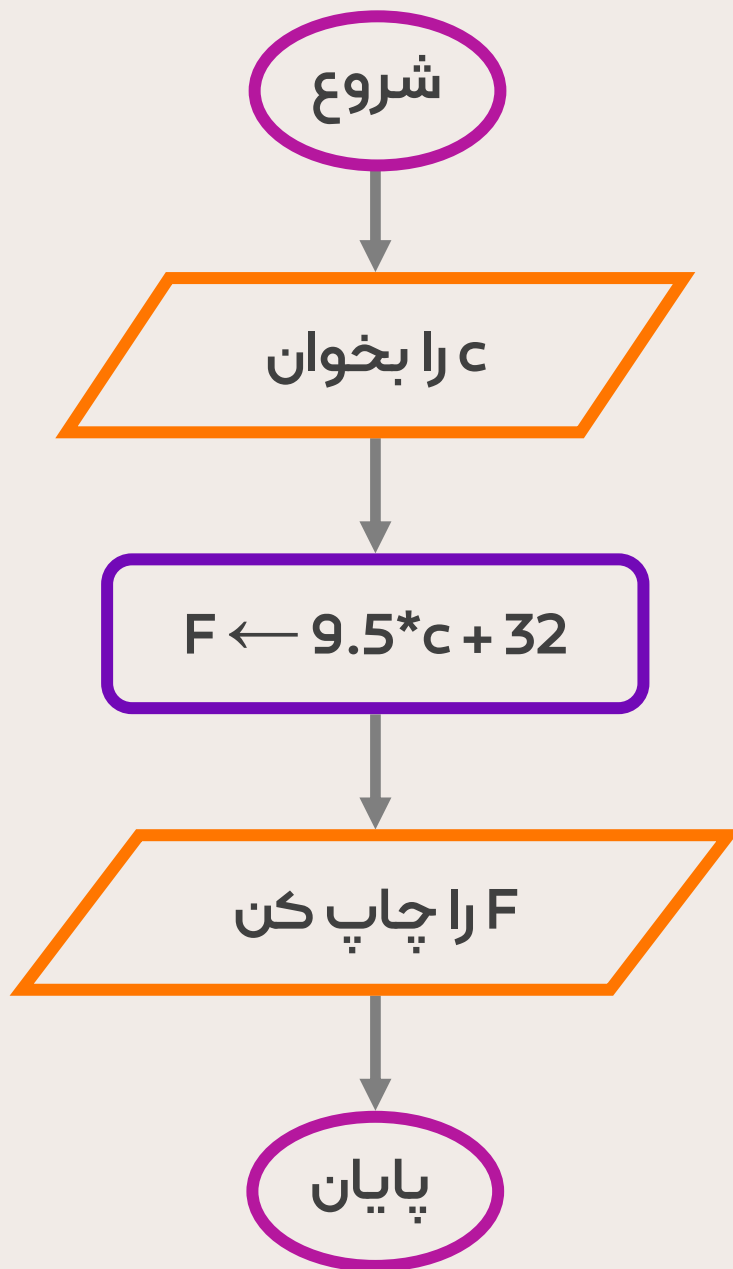

مثال 3: الگوریتمی بنویسید شعاع دایره را دریافت و مساحت و محیط را محاسبه کند.

فلوچارت

مثال 4: الگوریتمی بنویسید که درجه حرارت سانتی گراد را به فارنهایت تبدیل کند.

تعام!

شرط در فلوچارت

فلوچارت -> شرط

مثال 5: الگوریتمی بنویسید که دو ورودی دریافت کند و عدد بزرگتر را در خروجی چاپ کند.

شروع

ورودی‌های x و y را دریافت کن.

اگر x بزرگتر است، x را در $\max$ ذخیره کن.

درغیراین‌صورت، y را در $\max$ ذخیره کن.

پایان

فلوچارت -> شرط

مثال 5: الگوریتمی بنویسید که دو ورودی دریافت کند و عدد بزرگتر را در خروجی چاپ کند.

شروع

ورودی‌های x و y را دریافت کن.

اگر x بزرگتر است، x را در $\max$ ذخیره کن.

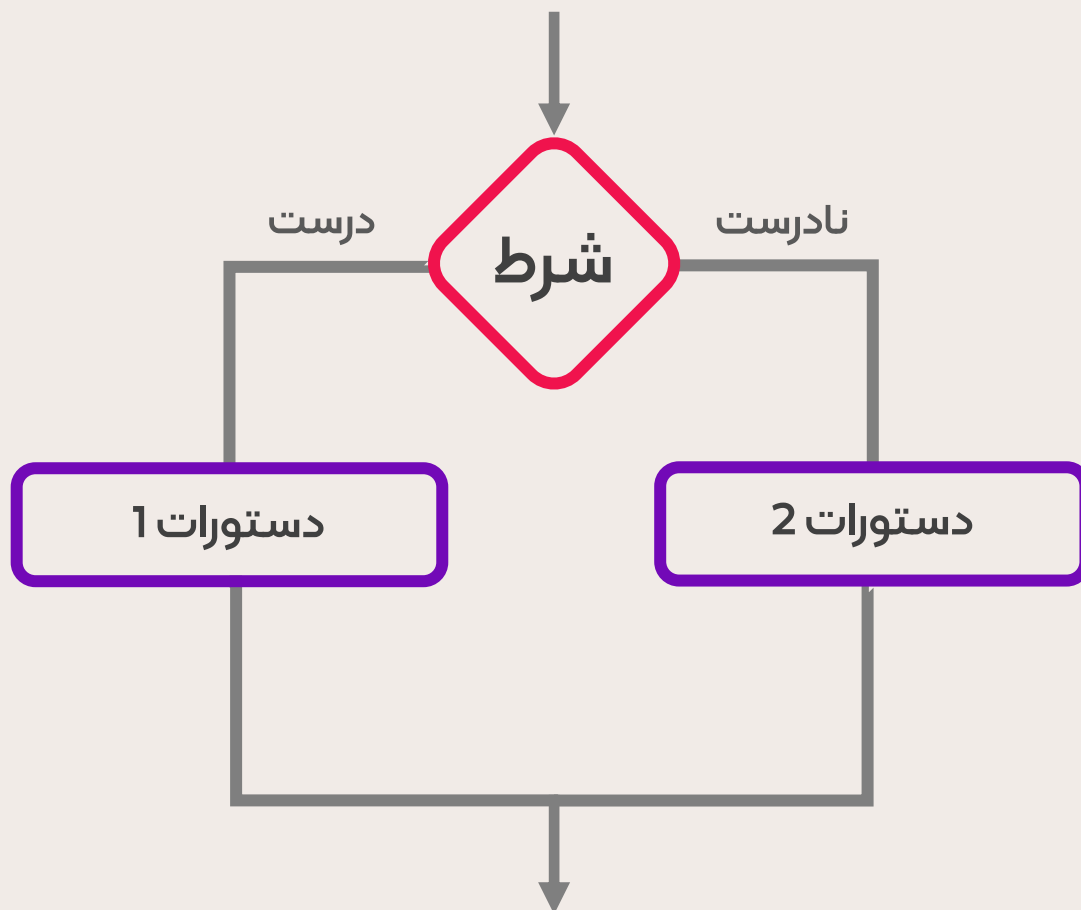
در غیر این صورت، y را در $\max$ ذخیره کن.

پایان

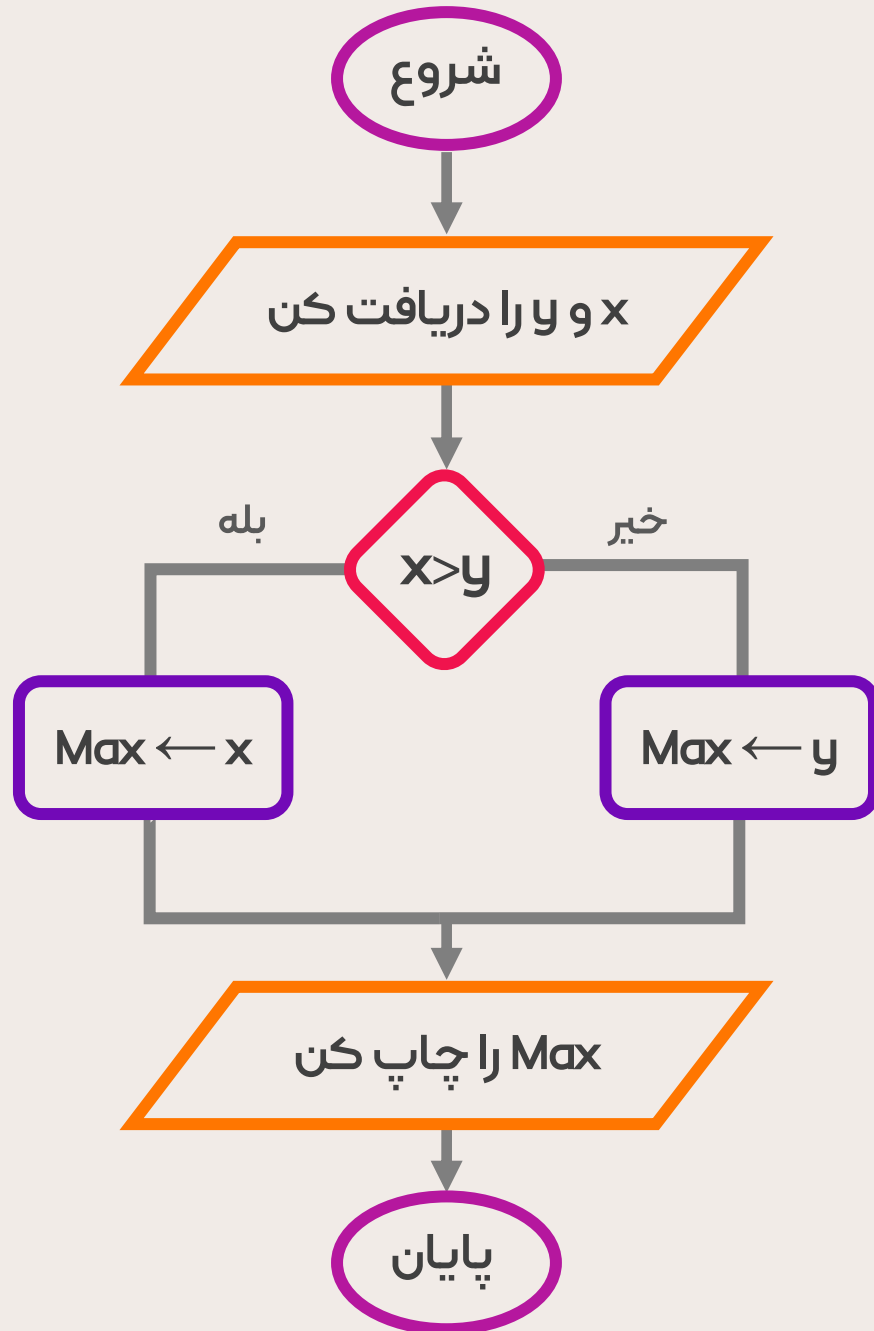

فلوچارت -> شرط

■ علامت شرط در فلوچارت:

فلوچارت -> شرط

مثال 5: الگوریتمی بنویسید که دو ورودی دریافت کند

و عدد بزرگتر را در خروجی چاپ کند.

شروع

ورودی‌های x و y را دریافت کن.

اگر x بزرگتر است، x را در max ذخیره کن.

درغیراین‌صورت، y را در max ذخیره کن.

max را چاپ کن.

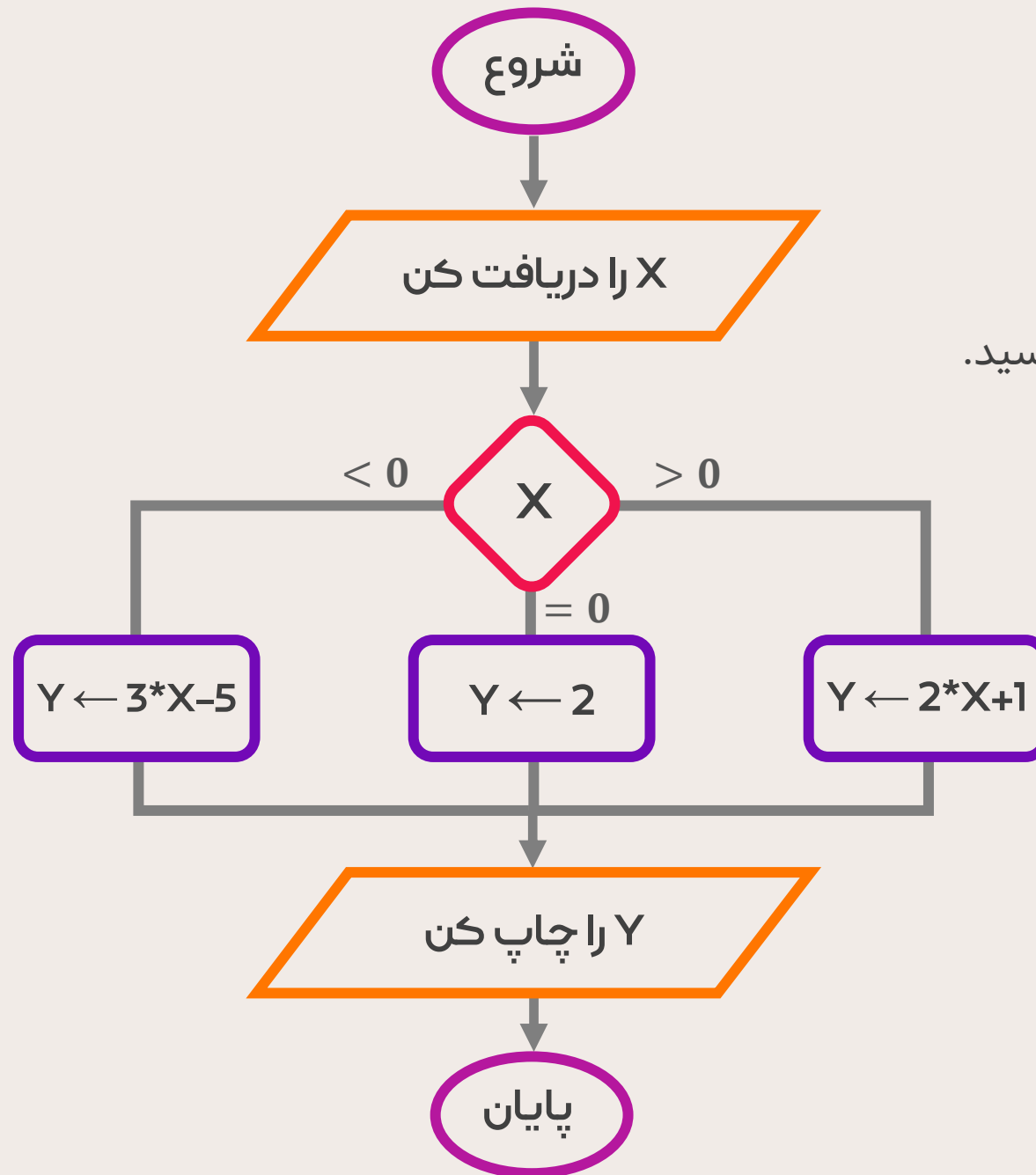
پایان

فلوچارت -> شرط

مثال 6: الگوریتمی برای رابطه زیر بنویسید.

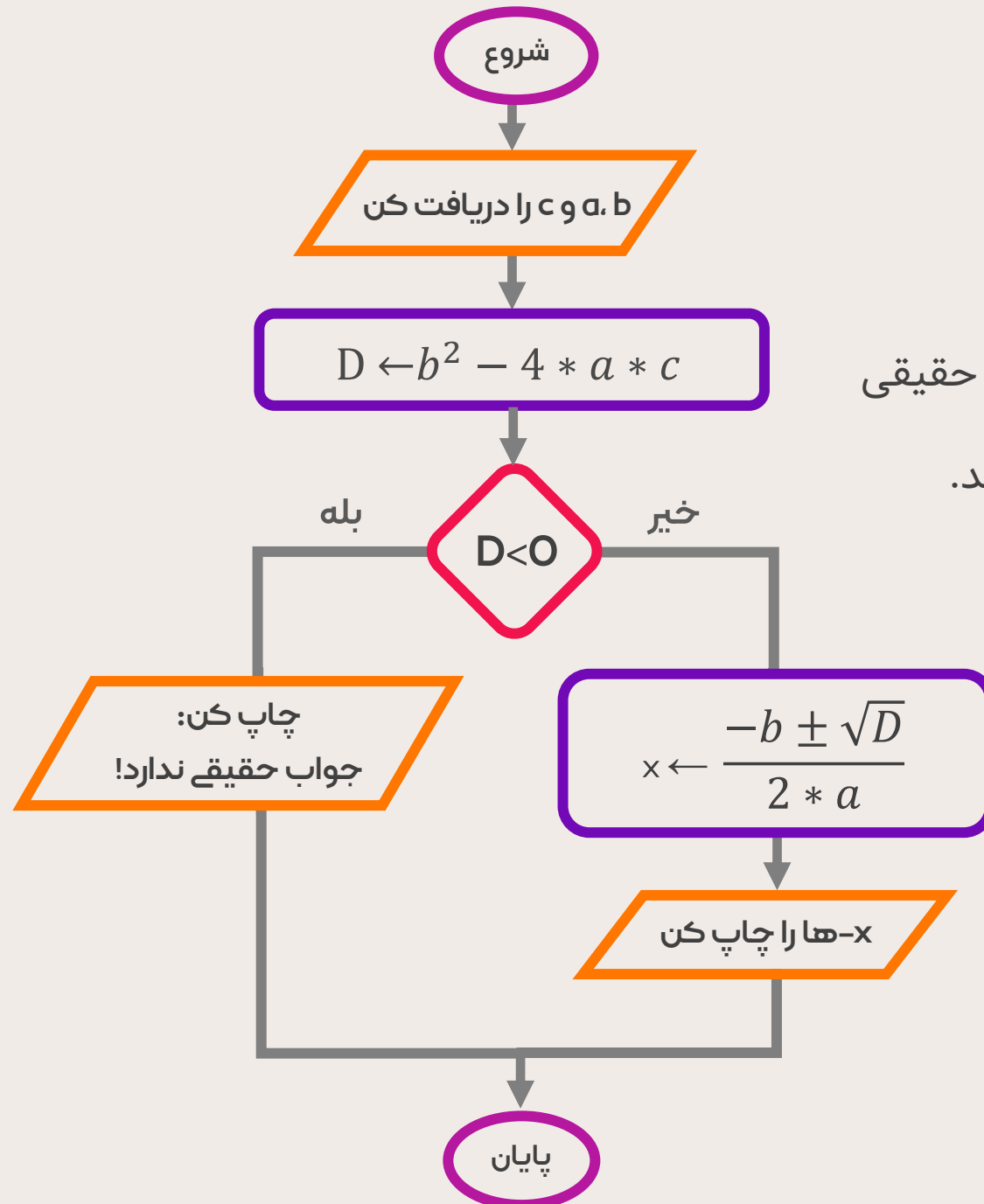
$$Y = \begin{cases} 3X - 5 & X < 0 \\ 2 & X = 0 \\ 2X + 1 & X > 0 \end{cases}$$

فلوچارت - شرط

مثال 7: الگوریتمی بنویسید که جواب‌های حقیقی

معادله $ax^2 + bx + c = 0$ را پیدا و چاپ کند.

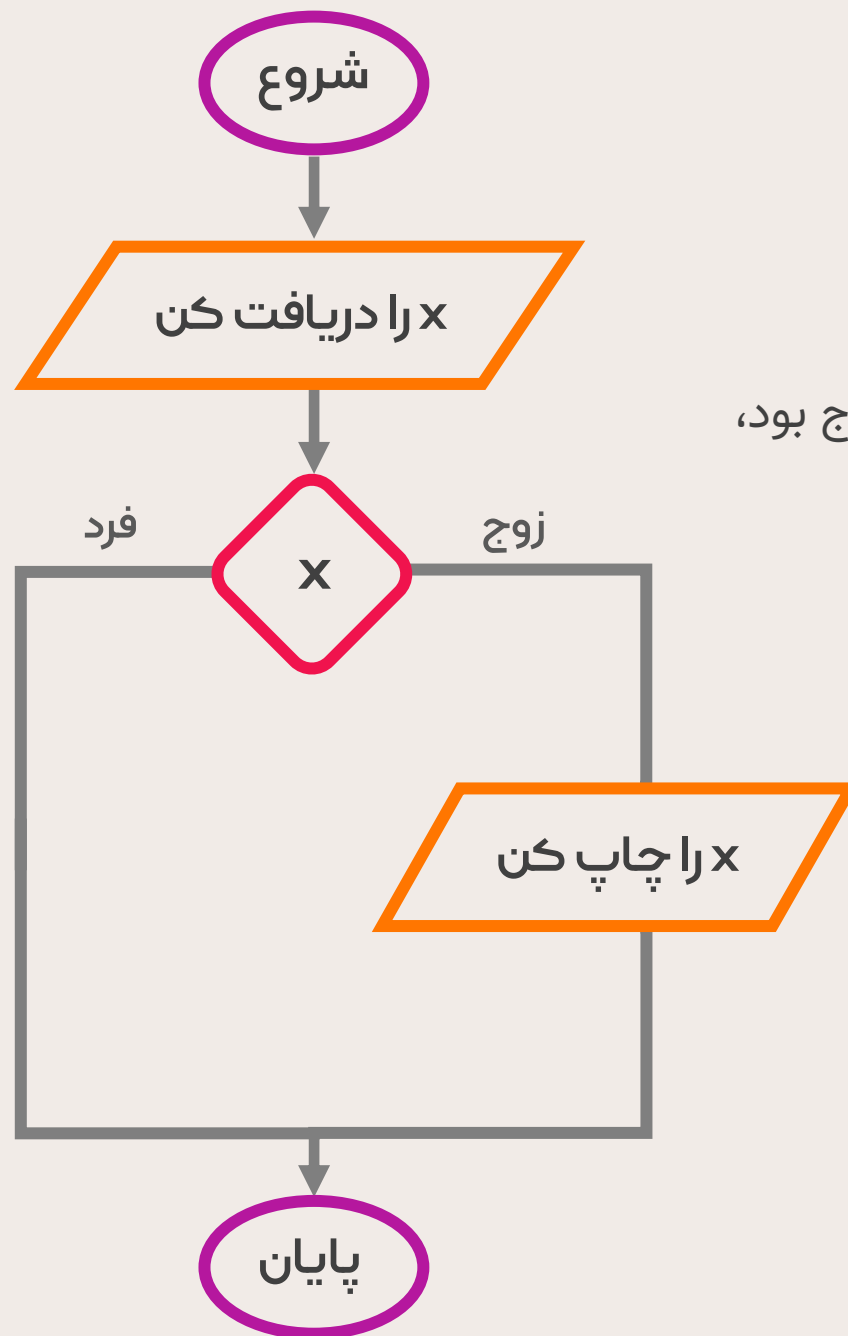
تعام!

حلقه در فلوچارت

فلوچارت - حلقه

مثال 8: الگوریتمی بنویسید که اگر ورودی زوج بود،

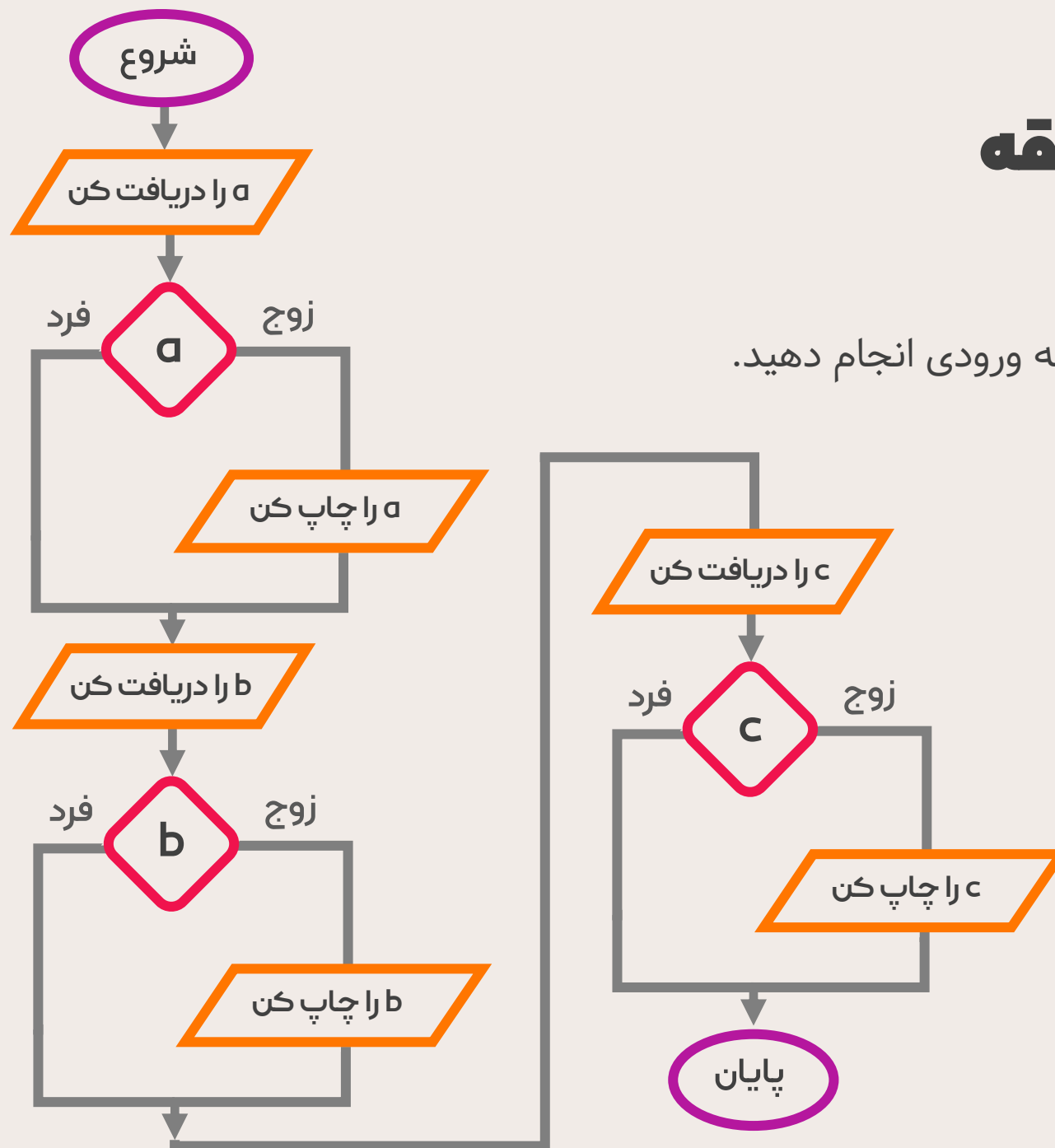
در خروجی چاپ شود.

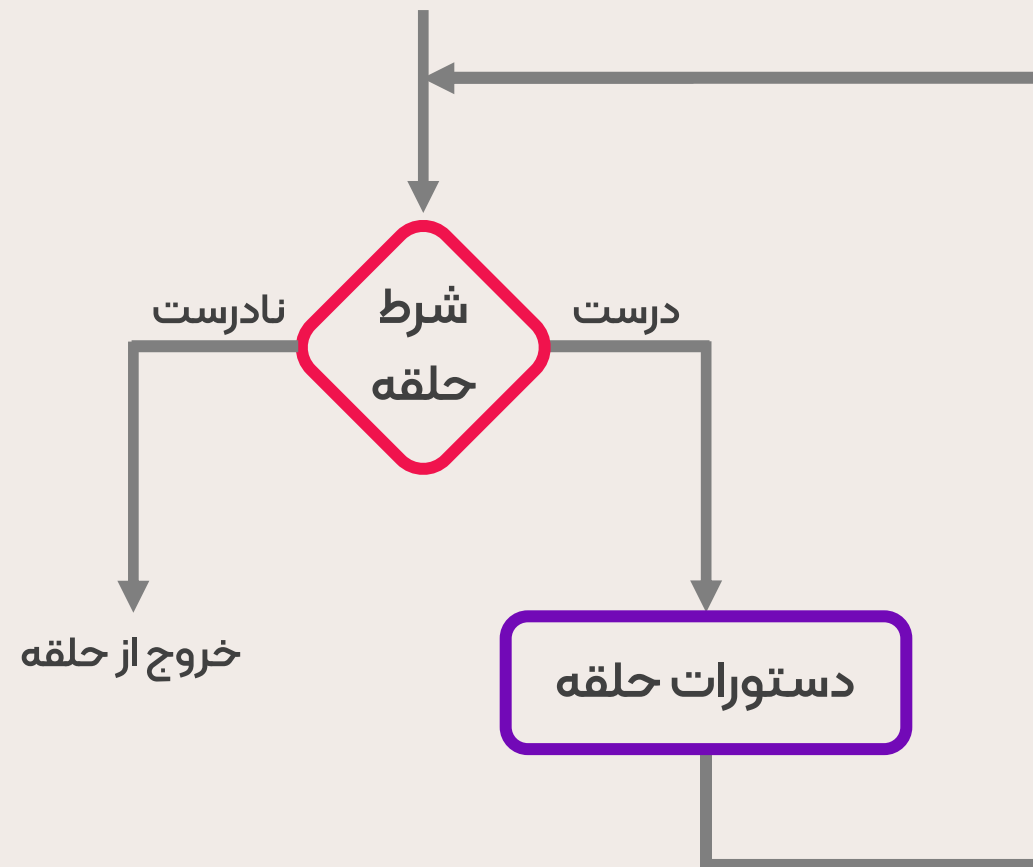
فلوچارت - حلقه

مثال 9: مثال 8 را برای سه ورودی انجام دهید.

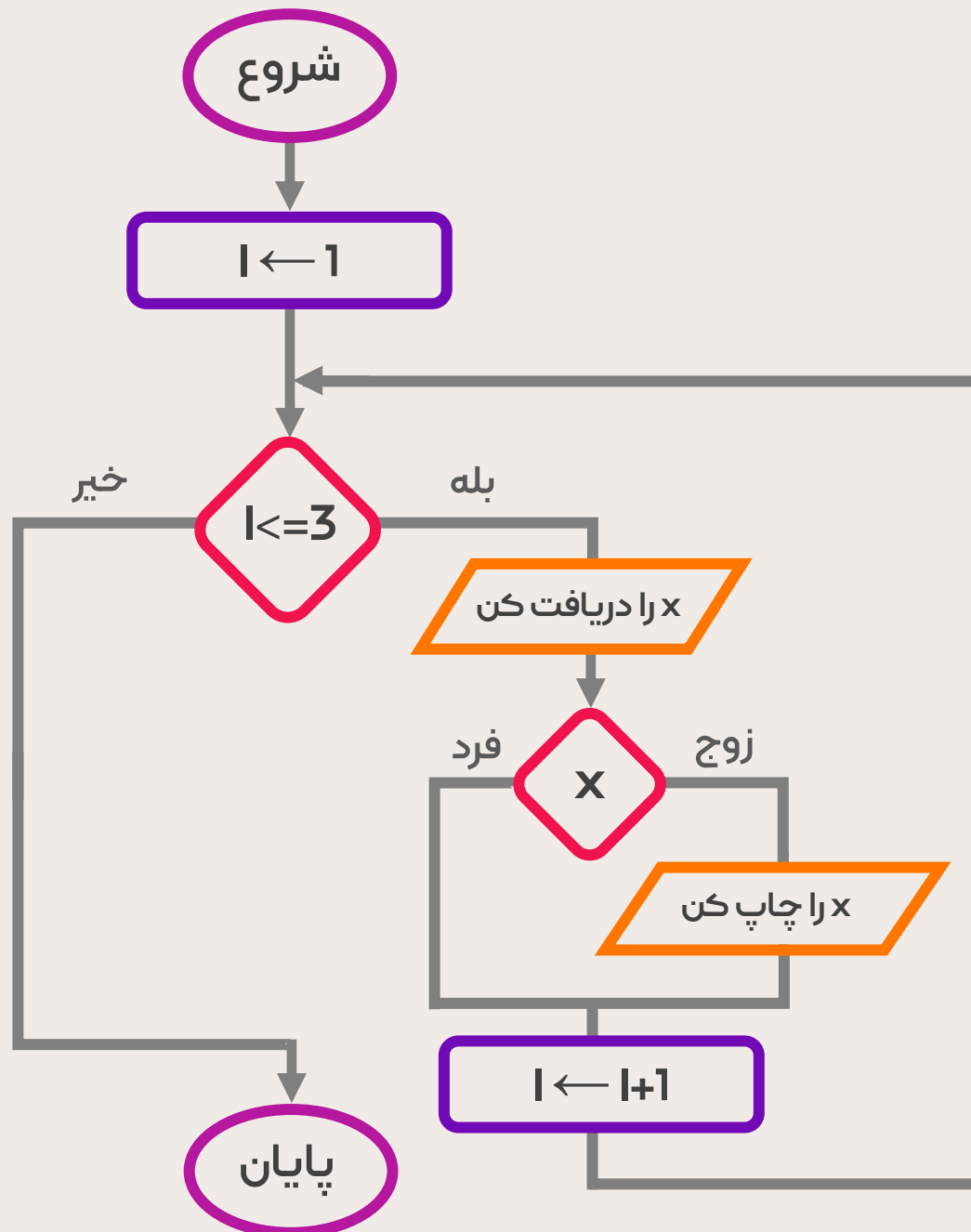
فلوچارت - < حلقه

■ علامت حلقه در فلوچارت:

فلوچارت - حلقه

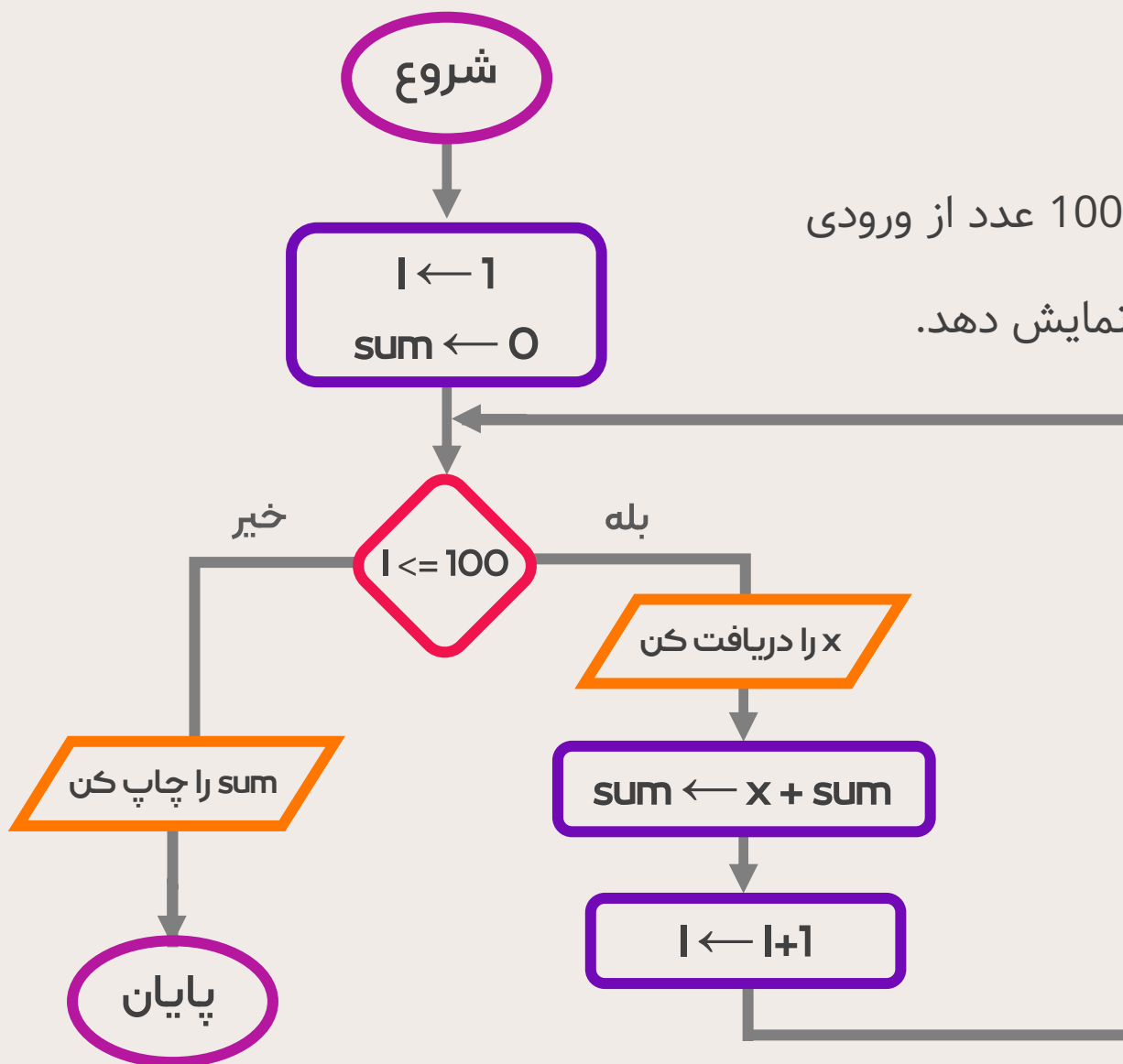
مثال 9: مثال 8 برای سه ورودی

فلوچارت - حلقه

مثال 10: الگوریتمی بنویسید که 100 عدد از ورودی

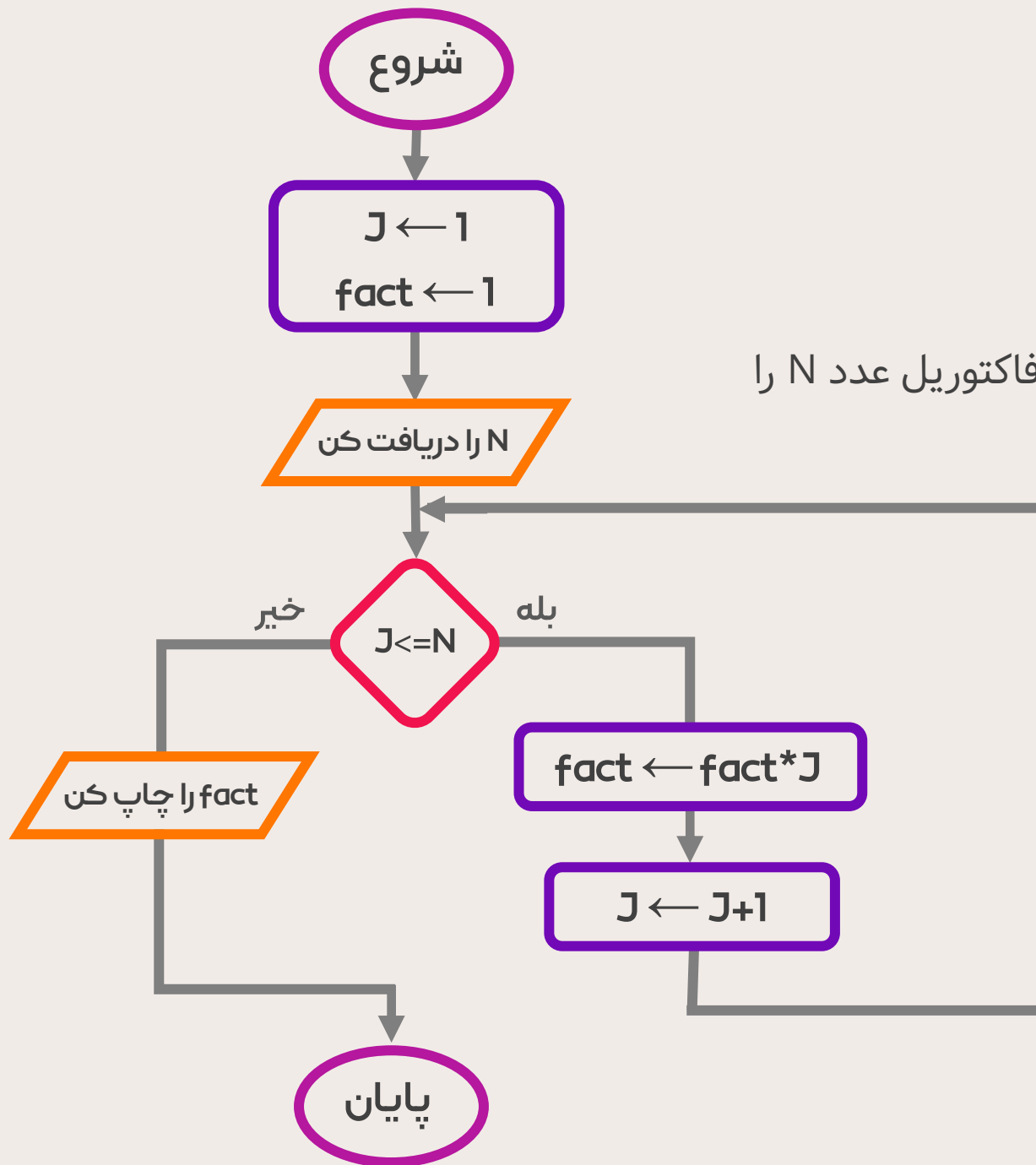
دریافت و مجموع آن را در خروجی نمایش دهد.

فلوچارت - حلقه

مثال 11: الگوریتمی بنویسید که فاکتوریل عدد N را

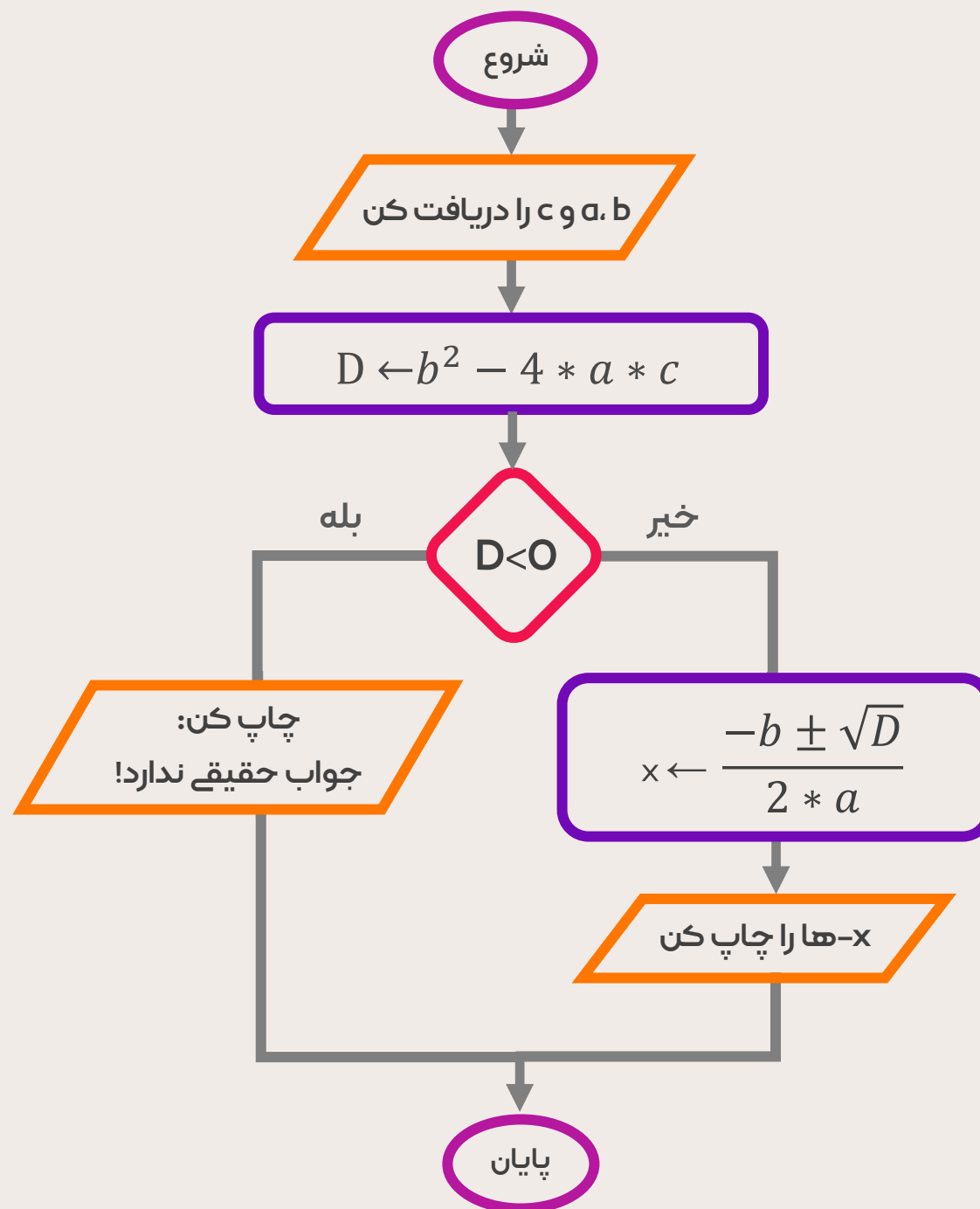
محاسبه کند.

تعام!

دَقَّتْ كُنْ!

دقت کن!

تعام!

حالا نوبت شماست...